

**ПРОГРАМА**  
**розвитку кафедри загальної та медичної генетики**  
**ННЦ «Інститут біології та медицини»**  
**Київського національного університету імені Тараса Шевченка**

**1. Основні положення**

На сьогоднішньому етапі розвитку природничих та медичних наук генетика займає одну з провідних позицій. Основними завданнями генетики є дослідження молекулярних основ спадковості та мінливості, зокрема реалізації і контролю програми експресії генів при розвитку організмів, пошук ефективних технологій для генетичної діагностики спадкових хвороб людини, розробка методів маніпуляції із молекулами ДНК тощо. Генетика сьогодні вважається однією із найбільш перспективних наук як у фундаментальному, так і у прикладному аспектах, її методи та напрацювання стали фундаментом біотехнології, медицини, селекції, еволюційного вчення.

Із часів свого заснування і до цього часу кафедра залишається провідним центром підготовки висококваліфікованих фахівців-генетиків. Головним завданням кафедри загальної та медичної генетики є підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, які володіють новітніми методами дослідження в сфері класичної, молекулярної та медичної генетики. Випускники кафедри здатні успішно здійснювати наукову діяльність (вони затребувані у науково-дослідних інститутах НАН України та провідних наукових установах інших країн), працювати у закладах вищої освіти, медичній сфері (робота у діагностичних лабораторіях, клініках репродуктивної медицини), криміналістичних центрах.

Кафедра проводить освітню діяльність за п'ятьма освітніми програмами, забезпечуючи викладання обов'язкових та вибіркових освітніх компонент: ОП Біологія (ОС Бакалавр, Магістр та Доктор філософії), ОП Біотехнологія (ОР Бакалавр), ОП «Медицина», ОП «Medicine», ОП «Лабораторна діагностика» (ОР Магістр).

Сучасний стан та перспективи розвитку кафедри загальної та медичної генетики визначені в контексті місії та стратегії Університету та Інституту і відповідають закону України "Про освіту", "Про вищу освіту" (зі змінами від 22.03.2022 року), положенням Статуту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (КНУТШ), Стратегічному плану розвитку КНУТШ, плану розвитку ННЦ «Інститут біології та медицини».

**2. Основні напрями роботи кафедри**

Розвиток кафедри загальної та медичної генетики здійснюється у відповідності до Стратегічного плану розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка та плану розвитку ННЦ «Інститут біології та медицини», пріоритетні напрями роботи кафедри унормовуються Положенням про кафедру Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 28.08.2019 р.

Пріоритетними напрямками функціонування кафедри загальної та медичної генетики були і залишаються на сьогодні: навчально-методична робота, науково-дослідна діяльність, виховна робота зі студентами та профорієнтаційна робота; підготовка кваліфікованого професорсько-викладацького складу; підтримка та розвиток всеукраїнських та міжнародних освітніх і наукових зв'язків; участь у міжнародних проєктах, розвиток та підтримка власних проєктів.

## **1. Навчально-методична робота**

Науково-педагогічні працівники кафедри, незалежно від форми навчання, яка буде передбачена відповідними нормативними документами, будуть виконувати своє педагогічне навантаження у повному обсязі на високому науково-методичному рівні. Задля оптимізації роботи кафедри, покращення якості навчального процесу, інтеграції у сучасний освітній та науковий простір, підвищення доступності освітнього контенту для всіх здобувачів освіти у воєнний та післявоєнний період плануються наступні заходи:

- ✓ модернізація існуючих і створення нових освітніх компонент та їх робочих програм для професійно-орієнтованого блоку «Генетика», інших обов'язкових та вибіркових дисциплін, які викладаються на всіх освітніх програмах, до реалізації яких залучені НПП кафедри, із урахуванням сучасних тенденцій розвитку генетики та потреб ринку праці;
- ✓ створення нової навчально-методичної літератури, яка б відображала останні досягнення біологічних наук;
- ✓ нерозривне поєднання освітнього процесу і науково-дослідної роботи, впровадження результатів наукових досліджень співробітників кафедри у навчальний процес;
- ✓ оприлюднення на офіційному сайті ННЦ «Інститут біології та медицини» записів авторських лекцій, презентацій, відео проведення лабораторних робіт та алгоритмів проведення інтерактивних практичних занять;
- ✓ розробка нових лабораторних та практичних занять, включаючи комп'ютерні симуляції, призначені для використання на заняттях онлайн;
- ✓ розробка нових алгоритмів та форм оцінювання успішності студентів, у тому числі для забезпечення постійного доступу здобувачів освіти до онлайн-матеріалів лабораторних та практичних робіт;
- ✓ продовження співпраці із провідними академічними інститутами НАНУ та МОЗУ, розширення співпраці із приватними профільними установами біологічного та медичного спрямування для реалізації виконання курсових та випускних кваліфікаційних робіт студентів, проходження ними виробничих практик на базі цих установ тощо;
- ✓ запровадження та сприяння викладанню окремих навчальних дисциплін професійно-орієнтованого блоку «Генетика» англійською мовою у відповідності до описів освітніх програм та інтернаціоналізації освітнього процесу;

- ✓ всебічне залучення до освітнього процесу провідних вітчизняних та зарубіжних науковців та фахівців-практиків.

## **2. Наукова робота та міжнародні зв'язки.**

Наукова робота викладачів кафедри буде виконуватись у рамках Закону України № 2031-ІХ від 01.02.2022 «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» зі змінами, Стратегічного плану розвитку Університету на період 2018-2025 року, Стратегічного плану розвитку ННЦ «Інститут біології та медицини» на період 2018-2025 року. Відповідно до зазначених документів планується:

- ✓ продовжувати проводити наукові дослідження, враховуючи сучасні напрями розвитку біологічної науки в цілому і генетики зокрема, а також потреби національної безпеки, обороноздатності і ефективного соціально-економічного розвитку України;
- ✓ активізувати участь викладачів у конкурсах фундаментальних та прикладних науково-дослідних проєктів/грантів МОН України, НАН України, НФДУ тощо;
- ✓ стимулювати публікаційну активність науково-педагогічних працівників у виданнях, що індексуються у визнаних наукометричних базах, а також активізувати участь викладачів кафедри у рецензуванні наукових статей у провідних періодичних виданнях та опонуванні/рецензуванні дисертаційних робіт;
- ✓ залучати співробітників, студентів, аспірантів та докторантів кафедри до участі у роботі міжнародних фахових наукових конференцій, симпозіумів, воркшопів та шкіл, а також наукових семінарів Інституту та наукових гуртків кафедри;
- ✓ посилити наукову співпрацю з науковими установами НАНУ, МОЗ і Аграрної академії наук України та науковими профільними інституціями світу.
- ✓ приймати активну участь у заходах популяризації генетичної науки, пропагувати норми академічної доброчесності та сприяти її контролю при виконанні/оформленні випускних кваліфікаційних робіт, дисертаційних робіт, наукових публікацій.

## **3. Робота зі студентами та учнівською молоддю**

Співробітники кафедри загальної та медичної генетики упродовж багатьох років є активними учасниками різноманітних програм/заходів із популяризації сучасних проблем та досягнень генетики як серед студентів Інституту, так і серед учнівської молоді. Науково-педагогічні працівники беруть безпосередню участь у заходах, що організуються МОН України та Київським національним університетом імені Тараса Шевченка для абітурієнтів та обдарованої молоді, зокрема є членами журі та експертами наукових конкурсів і проєктів МАН України, Всеукраїнської олімпіади з біології та екології, постійно приймають участь у днях відкритих дверей

Інституту та КНУ-ЕХРО, проводять профорієнтаційну роботу серед випускників шкіл.

У подальшому за даним вектором діяльності кафедри планується:

- ✓ активізувати профорієнтаційну роботу задля популяризації генетики серед потенційних здобувачів біологічної освіти шляхом участі викладачів, студентів та аспірантів кафедри у заходах, організованих МОНУ, МАНУ, КНУТШ, ННЦ ІБМ;
- ✓ проводити профорієнтаційну роботу серед студентів 1-2 курсів та випускників ОР «Бакалавр» задля надання їм допомоги у виборі індивідуальної освітньої траєкторії;
- ✓ сприяти залученню провідних науковців до роботи наукового гуртка кафедри, проводити зустрічі здобувачів освіти із потенційними роботодавцями;

#### **4. Підготовка професорсько-викладацького складу**

Станом на листопад 2022 р. на кафедрі загальної та медичної генетики працює 6 штатних викладачів, з них: 1 д.б.н., професор, 1 д.б.н., доцент, 1 к.б.н., доцент, 2 к.б.н., асистенти та 1 асистент без наукового ступеня. Середній вік викладачів кафедри – 44 роки.

У 2022-2023 навчальному році кафедра має загальне навантаження 4068 год., всього навчальних занять - 2619 годин, середнє навантаження по кафедрі на штатного викладача – 584,5 год, середнє навантаження навчальних занять на штатного викладача – 355,5 год.

Задля підвищення рівня кваліфікації та викладацької майстерності професорсько-викладацького складу планується:

- ✓ активно залучати викладачів кафедри до програм підвищення кваліфікації та стажування, які організуються та координуються КНУ імені Тараса Шевченка, академічними інститутами НАНУ, АМНУ, зарубіжними інституціями;
- ✓ залучати до викладання освітніх компонент провідних фахівців-практиків із академічних інститутів та приватних профільних підприємств на основі сумісництва чи погодинної оплати праці;
- ✓ підвищувати результативність програм доктора філософії.

#### **7. Основні умови успішного здійснення програми**

Успішне здійснення програми розвитку кафедри загальної та медичної генетики можливе за наступних умов:

- ✓ активна участь усіх членів кафедри (науково-педагогічних працівників, працівників навчальної лабораторії, здобувачів освіти) у підвищенні якості та ефективності освітньо-наукової діяльності кафедри;
- ✓ реалізації ефективної та послідовної кадрової політики на кафедрі;

- ✓ залучення до роботи кафедри провідних вітчизняних та закордонних науковців;
- ✓ підтримка ініціатив кафедри керівництвом Інституту та Університету;
- ✓ наявність відповідного фінансування з боку державних і недержавних установ.

План розвитку кафедри загальної та медичної генетики ННЦ «Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка підготувала завідувач кафедри, доктор біологічних наук, доцент Катерина АФАНАСЬЄВА.

Обговорено та прийнято за основу рішенням кафедри (витяг із протоколу засідання кафедри № 9 від 25 листопада 2022 р.)

Завідувач кафедри, д.б.н., доцент



Катерина АФАНАСЬЄВА